

İLKÖĞRETİMDE OKUL AİLE İŞBİRLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Araş. Gör. Erten GÖKÇE

Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü
Eğitim Bilimleri Fakültesi Ankara Üniversitesi

ÖZET

Araştırmanın amacı, ilköğretimde okul-aile işbirliğinin geliştirilmesine yönelik olarak okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenci velilerinin beklenti ve önerilerini belirlemektir.

Ankara'da ilköğretim okullarında görev yapan 16 okul yöneticisi ve 80 öğretmenin beklenti ve önerilerinin belirlenmesi amacıyla da anket formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler gruplandırılarak frekans ve yüzde şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmanın en önemli sonuçları şunlardır: Hem okul yöneticileri, hem öğretmenler hem de velilerin tamamına yakını sürekli etkileşim ve işbirliğinin sağlanması gerektiği konusunda görüş birliği içerisinde oldukları görülmüştür. Okul yöneticileri ve öğretmenler öğrenci velilerinin öncelikle okula ve kendilerine yardımcı olmalarını isterlerken, öğrenci velileri ise, okul yönetimine aktif olarak katılmayı ve eğitimin niteliğinin artırılmasını istemektedirler. Yine okul yöneticileri ve öğretmenler, öğrenci velisinin okul etkinliklerine ve toplantılarına katılarak sorumluluklarını yerine getirmesini beklerlerken, öğrenci velileri ise, talep ve isteklerinin okul yönetimi tarafından dikkate alınmasını, sosyal faaliyetlerin artırılmasını ve Okul-Aile Birliği'nin işlevsel hale getirilmesini istemektedirler. Bu sonuçlar doğrultusunda araştırmada, okul-aile işbirliğinin etkin hale getirilmesi, okul yönetimine öğrenci velilerinin aktif olarak katılması, okul etkinliklerinin velilerle birlikte planlanarak çevreye yönelik hale getirilmesi ve yönetici, öğretmen ve velilerle işbirliğini geliştirecek nitelikte kurs, seminer vb. etkinliklerin düzenlenmesi önerilmektedir.

ABSTRACT

The aim of that study is to maintain the recommendations and expectations of parents, school administrators and teachers towards developing of school parent corperation in primary schools. Data were collected by a questionnaire form administrated to 165 parents and interview form administrated to 80 teachers and 16 school administrators. The collected data were analyzed by frequency and percentage.

The findings are as folllows;

Almost all subjects stated high degree agreement with the need of providing permanent interaction and corperation. While teachers and administrators ask parents to help them and school avtivities, parents felt a desire participating into administrial procedures actively, and expected to improve the quality of supplied education. Finally, it is recommended that the parent school corperation get increased and higher participation into the administrial procedures. It is adviced that the planning of school activities should be made by the association of parents and school staff.

Bir ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikte insan gücünü sağlayabilmesi, temelde insan sisteminin başarısına bağlıdır. Hızla değişen çevresel koşullar ve toplumsal dinamizm her kademe ve düzeyde eğitime verilen önemin artmasına neden olmaktadır. Yeni nesillerin daha nitelikli yetiştirilebilmesi için eğitim sürecini bugünün ve yarının ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde düzenlenmesi ve geliştirilmesi gerekir. Eğitim süreci, bireyin yaşadığı çevreye ve topluma uyum sağlamasına yardımcı olur. Ayrıca geçmişten gelen kültürel değerlerin yeni nesillere aktarılmasını ve geliştirilmesini de sağlar. Eğitim sürecinin temeli öğrenmeye dayanır. Öğrenme süreci çocuğun doğumuyla birlikte ailede başlar, planlı ve programlı bir kurum olan okul ile devam eder.

Bireyin gelecekteki yaşamında kuşkusuz en belirleyici rolü oynayan kurum okuldur. Bu nedenle okulun geliştirilmesi ve tüm ilgililerin eğitim sürecine katılması gerekir. Okulda gerçekleştirilen öğretim etkinliklerinin planlanmasında ve uygulanmasında en önemli sorumluluğu okul yöneticileri ve öğretmenler

üstlenmektedir. Temelde esas olan öğrencinin nitelikli yetiştirilmesi ve hayata hazırlanması ise, çocuklarının başarısı için çaba harcayan ailelerin sürecin dışında tutulması düşünülemez. O halde okul-aile işbirliğinin sürecin her aşamasında ve okul etkinliklerinin gerçekleştirilmesi hem okulun amaçlarına ulaşılmasını hem de öğrenci davranışların olumlu yönde değişiklik meydana getirilmesini sağlayacaktır. Özellikle ilköğretim kademesinde sağlıklı bir etkileşim ve işbirliğinin oluşturulması, çocuğun gelecekteki yaşamında belirleyici olması bakımından çok büyük önem taşımaktadır.

Okul yöneticileri, yönetim sorumluluğunun yanı sıra, öğretme-öğrenme süreci ile ilgili etkinliklerin planlanması ve uygulanması çalışmalarına doğrudan katılmak durumundadırlar. Öğretmenlerin etkili bir biçimde öğretim sürecine katılması ve öğrenci başarısını artırıcı önlemlerin alınması okul yöneticileri tarafından sağlanmalıdır. Ayrıca okul yöneticileri, okul aile işbirliğinin etkin bir biçimde sağlanması konusunda öğretmenleri destekleyerek teşvik etmelidirler.

Öğretmenler, okul aile işbirliğinin sağlanmasında ve geliştirilmesinde en önemli ve kritik rolü onamaktadır. Çünkü öğretmenler öğrenci ile doğrudan etkileşim içerisinde bulunmakta ve onların ilgi ve ihtiyaçlarını yakından izlemektedirler.

Calderhead, öğretmenin hızla değişen rolünü “Öğrenciyle bütünleşerek onların duygularını anlaması, öğretim ortamını düzenlemesi, meslektaşları ve anne-babalar ile sürekli etkileşim kurması gerekir” şeklinde belirtmiştir (Calderhead, 1997, s.21). öğretmenin ailelerle yakın ilişki içerisinde olması gerektiğinin önemi üzerinde duran Biller, “Öğretmen ana-babaları ziyaret etmeli hatta onları derse katılmaya davet etmeli, özel sorunları ile ilgilenmeli ve çocukları daha yakından tanımak için onlardan yardım alınmalıdır” şeklinde görüşlerini belirtmiştir (Biller, 1997, s.51). Yine öğretmenin çocuğu ve ailesini yakından tanıması gerektiği üzerinde duran Viechnicki, bu amaçla öğretmenlerin özel bir dosya tutması gerektiğini belirterek bu dosyada bulunması gereken bilgileri şu şekilde sıralamıştır (Viechnicki),1997, s.351).

- . Her çocuk için özel kayıtlar
- . Derslerde yapılan gözlemler
- . Çocuğun akranlarına ve kendisine ilişkin anketler
- . Aile ve çevre araştırmasına ilişkin veriler
- . Çocuk tarafından ortaya konulan ürünlerin örnekleri

Öğretmenlerden beklenen rollerin giderek değişmeye başlaması ve onlardan beklentilerin hızla artması öğretmenin bu yönde yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Öğretmen, okul ile aile arasındaki işbirliğin kurulmasına ve geliştirilmesine olanak sağlayacak bilgi birikimine sahip olmalıdır.

Öğrenci velileri ise, çocuklarının daha nitelikli yetiştirilebilmesi için, okul yönetimi ve öğretmenlerle işbirliği yapmak zorundadır. Kuşkusuz ana-babalar çocuklarını en yakından tanıyan kişilerdir. Ana-babalar çocuklarının ilgi ve ihtiyaçları, ile kişilik özelliklerini yakından izleyerek öğretmene çok yararlı bilgiler verebilirler. Hatta ortaya çıkan sorunların çözülmesinde işbirliği yaparak birlikte çalışabilirler. Böylece ana baba çocuğuna karşı nasıl davranması gerektiği konusunda da bilgi sahibi olur.

Türkiye’deki ilköğretim okullarında okul-aile işbirliğinin nitelikli bir biçimde kurulduğunun söylenilmesi oldukça güçtür. Doğan tarafından yapılan bir araştırmada okul yöneticilerinin okul aile iletişimi konusunda ilgisiz ve isteksiz davrandıkları ve yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucu ortaya konulmuştur (Doğan, 1995, s.11). Kaşıkçı tarafından yapılan bir başka araştırmada ise, okul-aile işbirliğinin sağlanması konusunda öğretmenlerin %28’inin kendilerini yetersiz buldukları sonucuna ulaşılmıştır (Kaşıkçı, 1996, s.137).

Oysa ilköğretim kademesinde okul aile işbirliğine duyulan ihtiyaç, Okul Aile Birliği Yönetmeliği’nde; “Bütün Okullarda Okul-Aile Birliği kurulu. Okulun öğretmenleri bu kurulun tabi üyesidir. Birliğin amacı okul ile aile arasında bütünleştirmeyi gerçekleştirmek suretiyle veri ve öğretmenler arasında işbirliği sağlamaktır” şeklinde tanımlanmaktadır (Resmi Gazete, 1983, s.11).

İlköğretim kademesinde okul-aile işbirliğinin sağlanabilmesi için yasa ve yönetmeliklerin ötesinde, ilgili tüm tarafların işbirliğinin önemine inanması ve sahip oldukları sorumlulukların bilincinde olması gerekir. Bu da, ancak ilgili tarafların bu konudaki beklentilerinin açıkça ortaya konulmasıyla sağlanır. Okul-aile işbirliğini sağlamada karşılıklı beklenti ve önerilerin ortaya konulması hem sorunların çözümlenmesinde hem de işbirliğinin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, ilköğretimde okul-aile işbirliğinin geliştirilmesine yönelik olarak okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenci velilerinin beklenti ve önerilerini belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Okul-aile işbirliğinin geliştirilmesine yönelik olarak yönetici ve öğretmenlerin öğrenci velilerinden beklentileri nelerdir?
2. Okul-aile işbirliğinin geliştirilmesiyle ilgili olarak yönetici ve öğretmenlerin önerileri nelerdir?
3. Okul-aile işbirliğinin geliştirilmesinde öğrenci velilerinin, yönetici ve öğretmenlerden beklentileri nelerdir?
4. Okul-aile birliğinin geliştirilebilmesi için öğrenci velilerinin çözüm önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Ankara’da ki ilköğretim okullarında okul-aile işbirliği konusunu inceleyen bu çalışma betisel türde bir araştırmadır. Okul-aile işbirliği konusu, bu okullarda görevli yönetici ve öğretmenler ile öğrenci velilerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmeye çalışılmıştır.

Araştırma Grubu

Abu araştırma, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretmenlik sertifikası Programına kayıtlı öğrencilerin uygulama yaptıkları 12 ilköğretim okulunda görev yapan yönetici ve öğretmenler ile öğrenci velilerinden elde edilen bulgularla gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubu 16 yönetici, 80 öğretmen ve 165 öğrenci velisinden oluşmuştur.

Araç

Araştırmada ihtiyaç duyulan bilgiler, araştırmacı tarafından geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan iki görüşme formu ile yönetici ve

öğretmenlerden; bir anket formu ile de öğrenci velilerinden toplanmıştır. Yönetici ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler araştırmacı tarafından yapılmıştır. Her iki gruba da iki açık uçlu soru yöneltilmiştir. Öğrenci velilerine, ilgili anket formları öğrenciler aracılığıyla gönderilmiştir. Öğrenci velisi anket formunda ise, üç açık uçlu soru yer almıştır.

Veri Analizi

Yönetici, öğretmen ve öğrenci velilerinden elde edilen verilen analizinde şu aşamalar izlenmiştir. İlk olarak her bir grubun sorulara verdikleri cevaplar ayrı ayrı ve herbir soru için belirlenmiştir. İkinci aşamada verilen cevaplardan

öz olarak aynı fakat farklı sözcüklerle ifade edilenler birleştirilerek bir kategoride toplanmıştır. Daha sonra cevap kategorilerine ilişkin frekans ve yüzdeler çıkartılarak verilerin analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde elde edilen veriler okul yöneticisi, öğretmen ve öğrenci velilerinin görüş ve önerileri doğrultusunda üç ayrı bölüm halinde düzenlenmiştir. Veri toplama arasınca yer alan her bir soruya ilişkin bulgular ayrı ayrı tablolar halinde gösterilmiştir.

Okul Yöneticilerinin Görüş ve Önerilerine İlişkin Bulgular

Tablo 1 “Okul-aile işbirliğinin geliştirilmesi için öğrenci velilerinden beklentileriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı (N=16)

Sıra	Beklentiler	f	%
1	Velinin okul yönetimine ve öğretmenlerle sürekli işbirliği ve etkileşim içerisinde olması	16	100.0
2	Velinin okul etkinliklerine ve toplantılara aktif olarak katılması	15	93.8
3	Velinin okula karşı duyarlı olması ve işbirliğinin önemine inanması	12	75.0
4	Velinin çocuğun sorunuyla yakından ilgilenmesi ve çözümüne yardımcı olması	11	68.8
5	Çocuğun okuldaki başarısına velinin önemli bir rolü olduğuna inanması	8	50.0
6	Velinin okula maddi ve manevi destek sağlaması	7	43.8
7	Velinin okul personeline saygılı ve anlayışlı davranması	5	31.3

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde yöneticilerin sürekli işbirliği ve etkileşim sağlanması gerektiği konusunda tam bir görüş birliği içerisinde oldukları görülmektedir. Yine yöneticilerin büyük bir kısmı

velinin okul etkinliklerine ve toplantılarına katılması, okula karşı duyarlı olması ve öğrenciyle yakından ilgilenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 2: “Okul-aile işbirliğinin geliştirilmesi için önerileriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı (N=16).

Sıra	Öneriler	f	%
1	Okul yöneticisi öğretmen ve velilerin okul-aile işbirliğinin önemine inanması	15	93.8
2	Okul yöneticisi, öğretmen ve velilerin işbirliğini geliştirmeye yönelik olarak sık sık toplantı ve etkinlikler düzenlemesi	14	87.5
3	Velilerin okul-aile işbirliği konusunda bilinçlendirilmesini sağlayıcı toplantı, seminer vb. etkinliklere yer verilmesi	14	87.5
4	Öğretmenlerin okul-aile işbirliğini geliştirebilecek niteliklere sahip olması	12	75.0
5	Okulun öğrencilere ve velilere önem verdiğinin hissettirilmesi	10	62.5
6	Velilere, okul yönetimine aktif katılımı sağlayıcı nitelikte görevler verilmesi	8	50.0
7	Velilerin okula karşı sorumluluklarını yerine getirmesi	7	43.8
8	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin velileri zamanında ve doğru biçimde yönlendirmesi	5	31.3
9	Okullarda velilerin görüşme yapabilmelerine uygun bir mekan oluşturulması	4	25.0

Tablo 2’deki veriler incelendiğinde yöneticilerin çok büyük bir kısmı, velinin okul-aile işbirliğinin önemine inanması, işbirliğini geliştirmeye yönelik toplantılar düzenlenmesi, velinin bilinçlendirilmesi ve öğretmenin işbirliğini geliştirecek niteliklere sahip olması, gerektiği üzerine durmuşlardır. Ayrıca yöneticiler, velilerin okul yönetimine

katılmasını, sorumluluklarını yerine getirmesini ve okulların uygun görüşme mekanları oluşturmasını önermişlerdir.

Öğretmenlerin Görüş ve Önerilerine İlişkin Bulgular

Tablo 3: “Okul-aile işbirliğinin geliştirilmesi için öğrenci velilerinden beklentileriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı (N=80).

Sıra	Beklentiler	f	%
------	-------------	---	---

1	Okul yönetimi ve öğretmenlerle sürekli bir etkileşim ve işbirliği halinde olması	74	92.5
2	Öğrenci velilerinin çocuklarının sorunları ile yakından ilgilenmesi	68	85.0
3	Velinin okulda düzenlenen etkinliklere ve toplantılara aktif olarak katılması	61	76.3
4	Öğrenci velisinin sorumluluk sahibi olması	52	65.0
5	Öğrenci velisinin gerektiğinde okul yönetiminden ve öğretmenden yardım istemesi	46	57.5
6	Velinin çocuğuyla yakın ve samimi ilişkiler kurabilmesi	37	46.3
7	Öğrenci velilerinin öğretmenlere karşı saygılı olması	32	40.0
8	Öğrenci velilerinin okula maddi ve manevi yardımda bulunması	24	30.0

Tablo 3’deki veliler incelendiğinde, öğretmenlerin çok büyük bir kısmının etkileşim ve işbirliği üzerinde durdukları, velinin çocuğun sorunlarıyla ilgilenmesi, okul etkinliklerine katılması ve

sorumluluk sahibi olması gerektiğini vurguladıkları görülmektedir. Yine velinin okula destek olması ve öğretmenlere saygılı davranması beklentiler arasında yer almaktadır.

Tablo 4: “Okul-aile işbirliğinin geliştirilebilmesi için önerileriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı (N=80).

Sıra	Öneriler	f	%
1	Öğretmenlerle veliler arasında etkileşim ve işbirliğinin oluşturulması	73	91.3
2	Okul Aile Birliği çalışmalarına velilerin etkin katılımının sağlanması	67	83.8
3	Velilerin görüş ve önerilerinin okul yönetimi ve öğretmenler tarafından dikkate alınması	64	80.0
4	Okul yönetiminin öğretmenlere ve velilere destek olması	58	72.5
5	Velilerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda bilgilendirilmesi	46	57.7
6	Velinin çocuğun sorunlarıyla yakından ilgilenmesi ve çözümüne yardımcı olması	42	52.5
7	Okul yönetimine ve yapılan toplantılara velilerin aktif katılımının sağlanması	35	43.8
8	Okul Aile Birliği toplantılarının düzenli aralıklarla yapılması	29	36.3
9	Okulda velilerin görüşme yapabilmelerine uygun bir mekanın oluşturulması	27	33.8
10	Sosyal etkinlikler ve özel günler düzenleyerek velilerin özendirilmesi	24	30.0

Tablo 4’deki veriler incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir kısmı, okul-aile işbirliğinin sağlanması, Okul-Aile Birliği çalışmalarına velilerin katılması ve velilerin görüş ve önerilerinin okul yönetimi ve öğretmenler tarafından dikkate alınması gerektiğini önermişlerdir. Ayrıca öğretmenler, velilerin çocuk gelişimi konusunda bilgilendirilmesi, çocuğun

sorunlarıyla yakından ilgilenmesi, velinin toplantılara katılması ve okullarda uygun bir görüşme ortamının hazırlanması gerektiği üzerinde de durmuşlardır.

Öğrenci Velilerinin Görüş ve Önerilerine İlişkin Bulgular

Tablo 5: “Okul-aile işbirliğinin geliştirilebilmesi için öğretmenlerin neler yapmasını beklersiniz?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı (N=165).

Sıra	Beklentiler	f	%
1	Öğretmenlerin velilerle etkili iletişim ve işbirliği oluşturması	148	89.7
2	Öğretmenlerin çalışmalarında etkin ve yapıcı olarak öğrencilerini yönlendirmesi	132	80.0
3	Öğretmenlerin görev sorumluluklarının bilincinde olması ve bunları yerine getirmesi	121	73.3
4	Öğretmenlerin öğrencilerin bireysel farklılıklarını (ilgi, ihtiyaç, yetenek vb.) dikkate alması	116	70.3
5	Öğretmenin, tutum ve davranışlarıyla öğrencilerine ve çevresine örnek olması	98	54.4
6	Öğretmenlerin öğrenciler arasında ayırım yapmaması	92	55.8
7	Öğretmenlerin, çocukların sorunlarının çözülmesinde velilere yardımcı olması	81	49.1
8	Öğretmenlerin, öğrenciler ve veliler için özel günler ve etkinlikler düzenlemesi	72	43.6
9	Öğretmenin öğrencilerle okul dışında da ilgilenmesi	60	36.4
10	Öğretmenin, başarılı öğrencileri ödüllendirmesi ve başarısız olanların nedenlerini araştırması	53	32.1
11	Öğretmenin okulun kurallarını çocuğa benimsetmesi	46	27.9

Tablo 5’deki veriler incelendiğinde, velilerin büyük bir çoğunluğunun etkileşim ve işbirliği, öğretmenlerin öğrencileri yönlendirmesi ve görev sorumluluklarını yerine getirmesi, öğretmenlerin öğrencileri yakından tanınması ve onlar arasında

ayırım yapmaması beklentisi içinde oldukları görülmektedir. Ayrıca veliler, öğretmenin çocuğun sorununun çözümüne yardımcı olması, çevreye örnek olması, aile ve çocukla iyi ilişkiler kurması gerektiği üzerinde de durmuşlardır.

Tablo 6: “Okul-aile işbirliğinin geliştirilebilmesi için okul yöneticilerinin neler yapmasını beklersiniz?” sorusuna verilen yanıtların dağılımı (N=165).

Sıra	Beklentiler	f	%
1	Okul yönetimine velilerin de aktif olarak katılımının sağlanması		
2	Okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler arasında etkili iletişim ve işbirliğinin oluşturulması		
3	Okul yöneticileri ve öğretmenlerin düzenli aralıklarla veli toplantıları ve sosyal etkinlikler düzenlemesi		
4	Okulu MMP yöneticileri ve öğretmenlerin velilere karşı demokratik, anlayışlı ve hoşgörülü davranması		
5	Okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından öğrencilerin başarı ve devam durumlarının yakından izlenmesi		
6	Okul Aile Birliği'nin işlevsel hale getirilerek okul yönetimine katılımı		
7	Okulda verilen eğitimin niteliğinin artırılması		
8	Öğretmenle velinin başbaşa görüşmesine olanak sağlayacak zaman ve mekan düzenlemesinin yapılması		
9	Ekonomik durumu uygun olan velilerin okula destek sağlaması		
10	Ekonomik durumu uygun olmayan ailelere okul yönetiminin yardımcı olması		
11	Okul ortamının sağlıklı ve temiz olması		
12	Okul kadrosunda rehber öğretmenlerin görevlendirilmesi		

Tablo 7’deki veriler incelendiğinde, velilerin büyük bir kısmı okul yönetimine aktif katılımın sağlanmasını, etkili iletişim ve işbirliğinin kurulmasını, toplantıların düzenli aralıklarla yapılmasını velilere karşı demokratik ve anlayışlı davranılmasını ve Okul Aile Birliği’nin işlevsel hale getirilmesini önermişlerdir. Ayrıca veliler, eğitimin niteliğinin artırılması, görüşmelere olanak sağlayacak zaman ve mekanın oluşturulması, velilerin okula destek olması, okulda rehber öğretmen bulunması ve okulun sağlıklı ve temiz olması gerektiği üzerinde de durmuşlardır.

TARTIŞMA

Elde edilen bulgular doğrultusunda, hem okul yöneticileri ile öğretmenlerin hem de velilerin okul-aile işbirliğinin kurulabilmesi için, etkili bir işbirliği ve iletişimin sağlanması gerektiği konusunda tam bir görüş birliği içerisinde oldukları söylenebilir. Okul yöneticileri, velilerin okul etkinliklerine katılmasını, çocuğuyla ilgilenmesini ve sorumluluklarını yerine getirerek okula destek olmasını isterlerken; öğrenci velileri ise, okul yönetiminin ve öğretmenlerin kendilerine yardımcı olmalarını, velilerin okul yönetimine katılmalarını, okulda verilen eğitimin kalitesinin artırılmasını ve öğrenci başarısının sağlanmasını istemektedirler.

Veliler okul-aile işbirliği konusunu daha çok öğrenci başarısının artırılması yönünde ele almaktadırlar. Nitekim Kıncal tarafından yapılan bir araştırmada, velilerin Okul Aile Birliği’nden beklentilerinin çocukların başarı düzeyini yükseltmek olduğu görülmüştür. Aynı araştırmanın sonuçları göre, velilerin %73,3’ünün öğretmenlerle yaptıkları görüşmelerin konusunu, çocukların derslerdeki başarı durumu oluşturmaktadır (Kıncal 1991, s.128).

Öğretmenler, velilerin toplantı ve etkinliklere katılmasını, okul yönetiminin velilerin görüş ve önerilerini dikkate alarak onlara destek olmasını, çocuğun sorunuyla velinin ilgilenmesini isterlerken, veliler ise, öğretmenin etkili iletişim kurabilmesini, öğrencilerini yönlendirmesini, görev sorumluluklarını yerine getirmesini ve öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını yakından tanıyarak onlarla ilgilenmesini istemektedirler.

Okul-aile işbirliğinin sağlanması gerektiği konusunda okul yöneticileri, öğretmenler ve velilerin beklenti ve önerileri farklılık göstermekle birlikte temelde birçok noktada birleşmektedir. Etkili bir okul-aile işbirliğinin kurulabilmesi için tarafların üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekir. Okul yöneticileri, öğretmen ve velileri işbirliğine teşvik ederek okulları birer işbirliği merkezi haline getirmelidir. Özellikle tatil dönemlerinde yöneticilere, öğretmenlere ve velilere yönelik işbirliğini geliştirici kurs, seminer vb. etkinlikler düzenlenmelidir. Velilerin okul yönetimine aktif bir biçimde katılması mutlaka sağlanmalıdır. Ayrıca okul yöneticileri ile öğretmenlere ve velilere yönelik olarak işbirliğinin sağlanmasında ilgili tarafların sorumlulukları ve işbirliğinin koşulları ile, sağlayacağı yararların yer aldığı küçük kitapçıklar ya da broşürler hazırlanmalıdır.

Okul Aile Birlikleri mutlaka işlevsel hale getirilerek, bu işbirliğinin sağlanmasında velilere planlama ve organizasyon sorumluluğu verilmelidir. Aileden okula ve okuldan aileye karşılıklı bilgi akışını sağlayan bir işbirliği yapısının oluşturulması ve bunun sürekli hale getirilmesi gerekir. Ayrıca okullarda işbirliğini sağlayacak zaman ve mekan düzenlemeleri yapılmalıdır. Ancak böylelikle daha nitelikli bir okul oluşturmak ve işbirliğini geliştirmek mümkün olabilir.

KAYNAKÇA

- Billler, Karlheinz. (1997) “Sosyal Felsefeci olarak 21. Yüzyılın Öğretmenleri” **Uluslararası dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı**, Milli Eğitim Basımevi. Ankara.51.
- Calderhead, James (1997). “Öğretmenlerin Uzmanlığının Tanınması ve Geliştirilebilmesi” **Uluslararası dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı**, Milli Eğitim Basımevi. Ankara. 21.
- Doğan, Elife (1995) “Ankara Merkez İlçelerindeki İlköğretim Okullarında Okul-Aile İletişiminin Engelleri” (Yayınlanmamış, Yüksek Lisans Tezi) H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 11.
- Kaşıkcı, Mevlüt (1996) “İlköğretimde Velilerle İşbirliği Kurmada Öğretmenlerin Kendi Yeterlikleriyle İlgili Görüşleri” (Yayınlanmamış, Yüksek Lisans Tezi) A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 137.
- Kılcal, Remzi (1991) “Okul Aile Birliğinin Fonksiyonlarını Gerçekleştirme düzeyi” (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Atatürk Üniversitesi, Erzurum 128.
- Resmi Gazete (1983) **Okul Aile Birliği Yönetmeliği** Başbakanlık Basımevi, Sayı 18051, Ankara, 11.
- Viechnicki, Karen (1997) “Öğrenci Dosyalarının Değerlendirilmesinin Öğretmenin Sınıf İçi Etkinliklerine Olan Etkisi” (Çeviren: Gökçe, E.) **A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi** Cilt 28, sayı 2 s.351